

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA
DĖL NEPILNAMEČIŲ NUSIKALSTAMUMO IR SMURTO MAŽINIMO

2026-08-13 Nr. LV-257

Vilnius

Teikėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Tikslas – aptarti siūlomus institucijų veiksmus, skirtus nepilnamečių smurtinio elgesio ir smurto tarp vaikų problemoms spręsti.

Esmė.

Siekiant sistemiškai spręsti nepilnamečių nusikalstamumo, smurto ir kitų delinkventinio elgesio apraiškų užkardymo ir prevencijos klausimus, Ministro Pirmininko prašymu SADM 2026-07-27 inicijavo tarpžinybinį pasitarimą su suinteresuotomis institucijomis.

Atsižvelgiant į pastaruoju metu viešojoje erdvėje plačiai nuskambėjusius smurto tarp nepilnamečių atvejus Marijampolėje, Vilniaus rajone bei Šiauliuose, pasitarime aptarta nepilnamečių nusikalstamumo ir smurto situacija, šių reiškinių priežastys, rizikos veiksniai, plitimo tendencijos, esamų prevencijos, intervencijos ir atsakomybės priemonių veiksmingumas bei atsakingų institucijų tarpusavio bendradarbiavimo praktika.

Ministro Pirmininko prašymu, po pasitarimo SADM surinko, apibendrino institucijų siūlymus ir pateikė Vyriausybei informaciją apie artimiausiu metu numatomus įgyvendinti veiksmus.

Veiksmų plane numatyti įvairių institucijų (SADM, ŠMSM, SAM, Žurnalistų etikos inspektoriatų tarnybos, Visuomenės informavimo etikos komisijos ir kt.) 12 veiksmų, kurie bus vykdomi iki 2026 m. pabaigos: kartu parengti vieningą reagavimo į smurtą prieš vaikus ir smurtą tarp vaikų algoritmą, taikomą su vaikais dirbančioms institucijoms; plačiau informuoti visuomenę, šeimas ir specialistus apie tai kur ir koku būdu kreiptis, gauti grįžtamąjį ryšį; parengti vaikams skirtą informaciją ir ją platinti; kompleksiskai peržiūrėti ir atnaujinti smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas; sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę Švietimo įstatymo nuostatomis peržiūrėti; įvertinti nuotoliniu būdu teikiamos psichologinės pagalbos vaikams galimybes ugdymo įstaigoje; įvertinti mobiliųjų telefonų ir kitų išmaniųjų įrenginių mokyklose naudojimo reguliavimą; teisės aktuose aiškiai nustatyti sveikatos priežiūros įstaigų pareigą informuoti atsakingas institucijas, kai kyla pagrįstų įtarimų dėl smurto; atnaujinti Visuomenės informavimo etikos kodeksą; parengti trumpą atmintinę žurnalistų atstovams dėl etiško smurto prieš vaikus ir tarp vaikų atvejų viešinimo ir kt.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūloma:

1. Vyriausybės pasitarime išklausti ir aptarti numatomus institucijų veiksmus, skirtus nepilnamečių smurtinio elgesio ir smurto tarp vaikų problemoms spręsti (pristato SADM).
2. Pavesti:
 - 2.1. SADM, ŠMSM, SAM, VRM, KM, bendradarbiaujant su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, Policijos departamentu, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus tarnyba, Žurnalistų etikos inspektoriatų tarnyba, Visuomenės informavimo etikos komisija, Ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių asociacija, įgyvendinti veiksmus, skirtus nepilnamečių smurtinio elgesio ir smurto tarp vaikų problemai spręsti (pridedama).
 - 2.2. SADM vykdyti šių veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir (ar) klausimus aptarti Tarpžinybinės vaiko gerovės tarybos prie Vyriausybės posėdžių formate.

Vyresnioji patarėja

Daiva Buivydaitė-Garbštienė